Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

26 septembrie 2013 *

„Directiva 2004/8/CE — Domeniu de aplicare — Cogenerare și cogenerare cu randament ridicat — Articolul 7 — Program regional de sprijin care prevede acordarea de «certificate verzi» instalațiilor de cogenerare — Acordarea unui număr superior de certificate verzi pentru instalațiile de cogenerare care utilizează în principal alte forme de biomasă decât lemnul sau deșeurile lemnoase — Principiul egalității și nediscriminării — Articolele 20 și 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene”

În cauza C-195/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Cour constitutionnelle (Belgia), prin decizia din 19 aprilie 2012, primită de Curte la 26 aprilie 2012, în procedura

Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA

împotriva

Région wallonne,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, domnii J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan și doamna A. Prechal (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul V. Tourrès, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 martie 2013,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA, de E. Lemmens și de E. Kiehl, avocats;

— pentru guvernul belgian, de M. Jacobs și de C. Pochet, în calitate de agenți, asistați de L. Depré, avocat;

— pentru guvernul polonez, de M. Szpunar și de B. Majczyna, în calitate de agenți;

— pentru Parlamentul European, de J. Rodrigues și de A. Tamás, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: franceza.

— pentru Comisia Europeană, de O. Beynet și de K. Herrmann, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 mai 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 7 din Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE (JO L 52, p. 50, Ediție specială, 12/vol. 2, p. 107) coroborat cu articolele 2 și 4 din Directiva 2001/77/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile pe piața internă a electricității (JO L 283, p. 33, Ediție specială, 12/vol. 2, p. 36) și cu articolul 22 din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO L 140, p. 16).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Industrie du bois de Vielsalm & Cie SA (în continuare „IBV”), pe de o parte, și Région wallonne, pe de altă parte, privind refuzul acesteia din urmă de a aproba participarea la programul consolidat de sprijin care prevedea acordarea de „certificate verzi” suplimentare.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2004/8

3 Directiva 2004/8 a fost adoptată în temeiul politicii Uniunii Europene în domeniul mediului, pe baza articolului 175 alineatul (1) CE.

4 Considerentele (1), (5), (24), (26), (31) și (32) ale Directivei 2004/8 au următorul cuprins:

„(1) Potențialul de utilizare a cogenerării ca măsură de economisire a energiei este, în prezent, insuficient folosit în cadrul Comunității. Promovarea unei cogenerări cu randament ridicat, pe baza cererii de energie termică utilă, este o prioritate comunitară, având în vedere beneficiile potențiale ale cogenerării din punctul de vedere al economisirii energiei primare, al evitării pierderilor în rețele și al reducerii emisiilor, în special de gaze cu efect de seră. De asemenea, folosirea eficientă a energiei produse prin cogenerare poate contribui pozitiv la securitatea aprovizionării cu energie și la poziția concurențială a Uniunii Europene și a statelor membre. Este, în consecință, necesar să se asigure exploatarea mai bună a acestui potențial în cadrul pieței interne a electricității.

[...]

(5) Utilizarea mai intensă a cogenerării, orientată în direcția realizării de economii de energie primară, ar putea constitui o parte importantă a pachetului de măsuri necesare pentru respectarea Protocolului de la Kyoto anexat la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice [denumit în continuare «Protocolul de la Kyoto»] [...]

[...]

(24) Sprijinul public trebuie să fie în concordanță cu dispozițiile Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului [JO 2001, C 37, p. 3, denumite în continuare «orientările comunitare»], inclusiv în ceea ce privește necumularea ajutoarelor. În prezent, aceste orientări permit acordarea anumitor tipuri de sprijin public, dacă se poate demonstra că măsurile de sprijin sunt benefice din punctul de vedere al protecției mediului pentru că randamentul conversiei este foarte ridicat, pentru că măsurile vor permite reducerea consumului de energie sau pentru că procesul de producție va fi mai puțin dăunător pentru mediu. În unele situații, un astfel de sprijin poate fi necesar pentru exploatarea în continuare a potențialului de cogenerare, în special pentru a ține seama de necesitatea de internalizare a costurilor externe.

[...]

(26) Statele membre pun în aplicare diferite mecanisme de sprijin pentru cogenerare la nivel național, care includ ajutoare pentru investiții, scutiri sau reduceri de impozite, certificate verzi și programe de sprijin direct al prețurilor. Un mijloc important de atingere a scopului prezentei directive este garantarea funcționării corespunzătoare a acestor mecanisme, până la punerea în funcțiune a unui cadru comunitar armonizat, pentru a menține încrederea investitorilor. Comisia intenționează să monitorizeze situația și să prezinte rapoarte cu privire la experiența câștigată în aplicarea programelor naționale de sprijin.

[...]

(31) Randamentul și durabilitatea globală a cogenerării depind de mai mulți factori, cum ar fi tehnologia utilizată, tipurile de combustibil, curbele de sarcină, mărimea unității, precum și de proprietățile energiei termice. [...]

(32) În conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității, prevăzute la articolul [5 CE], este necesar să se stabilească la nivel comunitar principii generale care să ofere un cadru pentru promovarea cogenerării pe piața internă de energie, dar detaliile punerii în aplicare trebuie lăsate la latitudinea statelor membre, permițând astfel fiecărui stat membru să aleagă regimul care corespunde cel mai bine situației sale particulare. Prezenta directivă se limitează la minimul necesar pentru atingerea acestor obiective, fără a depăși ceea ce este necesar în acest scop.”

5 Potrivit articolului 1 din Directiva 2004/8, obiectivul acesteia este „de a crește randamentul energetic și de a îmbunătăți securitatea de aprovizionare, prin crearea unui cadru pentru promovarea și dezvoltarea cogenerării cu randament ridicat a energiei electrice și termice, pe baza cererii de energie termică utilă și a economiilor de energie primară pe piața internă de energie, ținând seama de împrejurările naționale specifice, în special cele privind condițiile economice și climatice”.

6 Articolul 2 din Directiva 2004/8 prevede, sub titlul „Domeniu de aplicare”, că aceasta „se aplică cogenerării, astfel cum este definită la articolul 3, precum și tehnologiilor de cogenerare enumerate în anexa I”.

7 Potrivit articolului 3 din aceeași directivă:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) «cogenerare» înseamnă producerea simultană, în același proces, a energiei termice și a energiei electrice și/sau mecanice;

(b) «energie termică utilă» înseamnă energia termică produsă într-un proces de cogenerare, pentru a satisface o cerere de încălzire sau răcire, justificată din punct de vedere economic;

[...]

(i) «cogenerare cu randament ridicat» înseamnă cogenerarea care îndeplinește criteriile stabilite în anexa III;

[...]

(l) «unitate de cogenerare» înseamnă acea unitate care poate funcționa în regim de cogenerare;

[...]

Suplimentar, se aplică definițiile relevante din Directiva 2003/54/CE și din Directiva 2001/77/CE”.

8 Articolul 7 din Directiva 2004/8, intitulat „Programe de sprijin”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Statele membre se asigură că sprijinul pentru cogenerare – unități existente și viitoare – se bazează pe cererea de energie termică utilă și economiile de energie primară, în lumina oportunităților disponibile pentru reducerea cererii de energie prin alte măsuri fezabile din punct de vedere economic sau avantajoase pentru mediu, cum ar fi alte măsuri de eficiență energetică.

(2) Fără a aduce atingere articolelor [87 CE] și [88 CE], Comisia evaluează aplicarea mecanismelor de sprijin utilizate în statele membre, conform cărora un producător de energie în cogenerare primește, pe baza reglementărilor emise de autoritățile publice, sprijin direct sau indirect, care ar putea avea ca efect restrângerea schimburilor comerciale.

Comisia analizează dacă aceste mecanisme contribuie la atingerea obiectivelor prevăzute la articolul [6 CE] și la [articolul 174 alineatul (1) CE].”

9 Anexa III la Directiva 2004/8 prevede, printre altele:

„(a) *Cogenerarea cu randament ridicat*

În sensul prezentei directive, cogenerarea cu randament ridicat îndeplinește următoarele criterii:

— producția în sistem de cogenerare de la unitățile de cogenerare asigură economii de energie primară calculate în conformitate cu litera (b) de cel puțin 10 %, comparativ cu valorile de referință pentru producerea separată de energie electrică și termică;

[...]”

Directiva 2001/77

10 Directiva 2001/77 a fost abrogată prin Directiva 2009/28 începând de la 1 ianuarie 2012. Articolele 2 și 4 au fost însă eliminate cu efect de la 1 aprilie 2010 în temeiul articolului 26 alineatul (1) din Directiva 2009/28.

11 Directiva 2001/77 a fost adoptată în temeiul articolului 175 alineatul (1) CE.

12 Considerentele (1), (2), (8), (14), (15) și (19) ale Directivei 2001/77 au următorul cuprins:

„(1) Potențialul de exploatare a surselor de energie regenerabile este utilizat în prezent sub capacitate în Comunitate. Comunitatea recunoaște necesitatea promovării surselor de energie regenerabile ca o măsură prioritară, deoarece exploatarea lor contribuie la protecția mediului și la dezvoltarea

durabilă. În plus, aceasta poate duce la crearea unor locuri de muncă pe plan local, poate avea un impact pozitiv asupra coeziunii sociale, poate contribui la siguranța aprovizionării și poate accelera atingerea obiectivelor de la Kyoto. Este, în consecință, necesar să se asigure exploatarea mai bună a acestui potențial în cadrul pieței interne a electricității.

(2) Promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile este o prioritate comunitară importantă, [...] din motive de securitate și diversificare a aprovizionării cu energie, de protecție a mediului și de coeziune socială și economică. [...]

[...]

(8) Când utilizează deșeurile ca sursă de energie, statele membre trebuie să respecte legislația comunitară în vigoare privind gestionarea deșeurilor. [...] Sprijinul pentru sursele de energie regenerabile trebuie să fie compatibil cu celelalte obiective comunitare, în special în ceea ce privește ierarhia în tratamentul deșeurilor. […]

[...]

(14) Statele membre aplică diferite mecanisme de sprijin pentru sursele de energie regenerabile la nivel național, inclusiv certificate verzi, sprijin pentru investiții, scutiri sau reduceri de taxe, rambursări de taxe și regimuri de susținere directă a prețurilor. Un mijloc important de atingere a obiectivului prezentei directive este garantarea funcționării adecvate a acestor mecanisme, până la punerea în funcțiune a unui cadru comunitar, în scopul de a păstra încrederea investitorilor.

(15) Este, totuși, prematură stabilirea unui cadru la nivel comunitar cu privire la regimurile de sprijin [...]

[...]

(19) Când se favorizează dezvoltarea unei piețe pentru surse de energie regenerabile, este necesar să se țină cont de impactul pozitiv asupra posibilităților de dezvoltare regionale și locale, asupra posibilităților de export, asupra coeziunii sociale și încadrării în muncă, în special în privința întreprinderilor mici și mijlocii, precum și asupra producătorilor de electricitate independenți."

13 Potrivit articolului 1 din Directiva 2001/77, „[o]biectul [acesteia] este de a promova creșterea contribuției surselor de energie regenerabile la producția de electricitate pe piața internă de electricitate și de a pune bazele unui viitor cadru comunitar în acest domeniu".

14 Articolul 2 din directiva menționată prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

a) «surse de energie regenerabile» înseamnă surse de energie regenerabile nonfosile (eoliană, solară, geotermală, a valurilor, maremotrice și hidroelectrică, biomasă, gaz de fermentare a deșeurilor, gaz al instalațiilor de epurare a apelor uzate și biogaz);

b) «biomasă» înseamnă fracțiunea biodegradabilă a produselor, a deșeurilor și a reziduurilor din agricultură (inclusiv substanțe vegetale și animale), din silvicultură și din industriile conexe, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și municipale;

[...]"

15 Articolul 3 alineatul (1) din aceeași directivă prevede:

„Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a încuraja un consum mai ridicat de electricitate produsă din surse de energie regenerabile, în conformitate cu obiectivele orientative naționale prevăzute la alineatul (2). Aceste măsuri trebuie să fie proporționale cu obiectivul care trebuie atins."

16 Articolul 4 din Directiva 2001/77, intitulat „Sisteme de sprijin", prevede:

„(1) Fără a aduce atingere articolelor [87 CE] și [88 CE], Comisia evaluează aplicarea mecanismelor utilizate în statele membre conform cărora un producător de electricitate beneficiază, în baza reglementărilor emise de autoritățile publice, de un sprijin direct sau indirect și care ar putea avea ca efect limitarea schimburilor, ținând cont că acestea contribuie la obiectivele prevăzute la articolele [6 CE] și [174 CE].

(2) Comisia prezintă, până la 27 octombrie 2005, un raport bine documentat privind experiența câștigată cu privire la aplicarea și coexistența diferitelor mecanisme prevăzute la alineatul (1). [...] Dacă este necesar, acest raport este însoțit de o propunere de cadru comunitar pentru programele de sprijin pentru energia electrică produsă din surse de energie regenerabile.

Orice cadru propus trebuie:

[...]

(c) să țină cont de caracteristicile diferitelor surse de energie regenerabile, precum și de diferitele tehnologii și de diferențele geografice;

[...]"

Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului

17 Potrivit punctului 202 din Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (JO 2008, C 82, p. 1, denumite în continuare „Orientările din 2008"), acestea înlocuiesc, începând de la 2 aprilie 2008, orientările comunitare menționate în considerentul (24) al Directivei 2004/8.

18 Punctul 112 din orientări, cuprins în secțiunea 3.1.7 din acestea, intitulată „Ajutorul pentru cogenerare", include între altele precizările următoare:

„Investițiile de mediu și ajutorul de funcționare pentru cogenerare vor fi considerate compatibile cu piața comună în înțelesul articolului [87 alineatul (3) litera (c) CE], cu condiția ca unitatea de cogenerare să satisfacă cerințele cuprinse în definiția cogenerării cu randament ridicat, enunțată la punctul 70(11) [...]"

19 Punctul 70 din aceste orientări are următorul cuprins:

„În înțelesul prezentelor orientări, următoarele definiții sunt aplicabile:

[...]

11) *cogenerare cu randament ridicat* înseamnă cogenerarea care îndeplinește criteriile stabilite în anexa III la Directiva 2004/8/CE [...]"

Dreptul regional valon

20 Articolul 2 alineatele 7, 9, 11 și 14 din Decretul Région wallonne din 12 aprilie 2001 privind organizarea pieței regionale a energiei electrice (*Moniteur belge* din 1 mai 2001, p. 14118), astfel cum a fost modificat prin Decretul din 4 octombrie 2007 (*Moniteur belge* din 26 octombrie 2007, p. 55517, denumit în continuare „Decretul din 2001”), cuprinde următoarele definiții:

„7° «cogenerare de calitate» înseamnă producția combinată de energie termică și de energie electrică, concepută în funcție de cantitatea de căldură sau de frig necesară clientului, care realizează o economie de energie în raport cu producția separată a acelorași cantități de energie termică, de energie electrică și, dacă este cazul, de frig în instalații moderne de referință ale căror randamente anuale de exploatare sunt definite și publicate anual de Comisia Valonă pentru Energie (Commission wallonne pour l'énergie, denumită în continuare „CWaPE”)

[...]

9° «surse regenerabile de energie» înseamnă orice surse de energie, altele decât combustibilii fosili și materialul fisil, a căror consumare nu limitează utilizarea lor viitoare, în special energia hidraulică, energia eoliană, energia solară, energia geotermică și biomasa;

[...]

11° «energie electrică verde» înseamnă energie electrică produsă din surse de energie regenerabile sau din cogenerarea de calitate, a cărei filieră de producție generează o rată minimă de 10 % de economie de dioxid de carbon în raport cu emisiile de dioxid de carbon definite și publicate anual de CWaPE ale unei producții clasice în instalații moderne de referință precum cele vizate la articolul 2 alineatul 7;

[...]

14° «certificat verde» înseamnă titlu transferabil acordat producătorilor de energie electrică verde în temeiul articolului 38 și destinat, prin obligațiile impuse furnizorilor și gestionarilor de rețele, să susțină dezvoltarea de instalații de producție a energiei verzi.”

21 Cuprins în capitolul X din Decretul din 2001, intitulat „Promovarea surselor de energie regenerabile și a cogenerării de calitate”, articolul 37 din acesta prevede:

„În vederea încurajării dezvoltării producției de energie electrică pe baza unor surse de energie regenerabile și/sau a cogenerării de calitate, guvernul instituie un sistem de certificate verzi.”

22 Articolul 38 alineatele 2 și 3 din Decretul din 2001 prevede:

„2. Un certificat verde se atribuie pentru un număr de kWh produși care corespund cu 1 MWh împărțit la rata economisirii dioxidului de carbon.

Rata economisirii dioxidului de carbon se determină prin împărțirea câștigului de dioxid de carbon realizat de filiera vizată la emisiile de dioxid de carbon din filiera electrică clasică, ale cărei emisii sunt definite și publicate anual de CWaPE. Această rată a economisirii dioxidului de carbon este limitată la 1 pentru producția generată de instalație care depășește puterea de 5 MW. Sub acest prag, rata economisirii este limitată la 2.

3. Totuși, atunci când o instalație care utilizează în principal biomasă, cu excepția lemnului, provenită din activități industriale dezvoltate la locul instalației de producție pune în aplicare un proces deosebit de inovator și se înscrie într-o perspectivă de dezvoltare durabilă, guvernul, în temeiul avizului CWaPE

care atestă caracterul deosebit de inovator al procesului utilizat, poate să decidă să limiteze la 2 rata economisirii dioxidului de carbon pentru totalitatea producției instalației care rezultă din suma puterilor dezvoltate pe același sit de producție, într-o limită inferioară valorii de 20 MW.

[...]"

23 Articolul 57 din Decretul din 17 iulie 2008 de modificare a Decretului din 12 aprilie 2001 privind organizarea pieței regionale a energiei electrice prevede:

„Articolul 38 alineatul 3 din [Decretul din 2001] se interpretează în sensul că excluderea instalațiilor care funcționează pe bază de lemn de la aplicarea sistemului pe care îl prevede include instalațiile care utilizează orice material ligno-celulozic provenit din arbori, respectiv din orice specie de foioase sau de conifere, fără excepție (inclusiv din specii cu ciclu scurt sau foarte scurt de producție), anterior și/sau ulterior oricărui tip de transformare."

Litigiul principal și întrebările preliminare

24 IBV exercită activitatea de producție de cherestea și exploatează o centrală de cogenerare, care funcționează pe bază de deșeuri provenite în principal din această activitate, în scopul asigurării propriei sale alimentări cu energie.

25 La 23 iunie 2008, IBV a solicitat obținerea unor certificate verzi suplimentare, vizate la articolul 38 alineatul 3 din Decretul din 2001. Guvernul valon a refuzat cererea prin Ordinul din 18 iunie 2009 pentru motivul că instalația IBV nu îndeplinea trei dintre condițiile impuse prin această dispoziție întrucât, în primul rând, utiliza lemn în vederea cogenerării, în al doilea rând, nu utiliza un proces deosebit de inovator și, în al treilea rând, nu se înscria într-o perspectivă de dezvoltare durabilă.

26 Sesizat de IBV cu o acțiune în anulare îndreptată împotriva ordinului respectiv, Conseil d'État a decis că guvernul valon a considerat în mod nejustificat că în cauză nu erau îndeplinite condițiile aferente caracterului inovator al procesului utilizat și, respectiv, înscrierii instalației respective într-o perspectivă de dezvoltare durabilă.

27 În ceea ce privește excluderea instalației IBV din domeniul de aplicare al mecanismului de sprijin suplimentar în discuție în cauză, întemeiată pe faptul că instalația menționată funcționează pe bază de lemn, Conseil d'État și-a manifestat îndoielile în legătură cu constituționalitatea unei astfel de excluderi și a decis să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Cour constitutionnelle cu următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 38 alineatul 3 din [Decretul din 2001] încalcă articolele 10 și 11 din Constituție atunci când instituie o diferență de tratament între instalațiile care utilizează în principal biomasă, din moment ce exclude de la aplicarea mecanismului de sprijin [în litigiu] instalațiile de cogenerare pe bază de biomasă care utilizează lemn sau deșeuri de lemn, chiar dacă include instalațiile de cogenerare pe bază de biomasă care utilizează toate celelalte tipuri de deșeuri?"

28 Cour constitutionnelle a subliniat că reiese din lucrările pregătitoare aferente măsurii de sprijin suplimentar prevăzute la articolul 38 alineatul 3 din Decretul din 2001 că propunerea inițială prin care se urmărea instituirea acestei măsuri a fost însoțită de explicațiile următoare. Prin creșterea la 20 MW a limitei fixate până atunci la 5 MW prin articolul 38 alineatul 2 din Decretul din 2001, măsura respectivă urmărea să țină seama de faptul că anumite proiecte importante care utilizau tehnologii inovatoare puteau necesita un sprijin suplimentar. Totuși, în special în scopul de a evita efectele negative ale unei astfel de măsuri asupra filierei industriale a lemnului care se află deja în concurență cu filiera lemn-energie, s-a propus rezervarea acestui sprijin suplimentar biomasei cu excepția

lemnului. Pe de altă parte, s-a arătat în această privință că nu ar fi vorba despre un caz izolat, întrucât mecanismele de susținere pentru producția de energie electrică pe baza surselor de energie regenerabile ar fi deseori diferențiate în funcție de filiere în diferitele state membre.

29 Într-un aviz din 5 aprilie 2007, CWaPE a considerat, între altele, că accesul diferențiat la programul de sprijin, în funcție de natura biomasei utilizate, se poate dovedi discriminatoriu.

30 Guvernul valon a decis însă să adopte mecanismul de sprijin în discuție în litigiul principal arătând, între altele, pe de o parte, că sistemul în vigoare până atunci era suficient pentru a asigura dezvoltarea a numeroase proiecte de cogenerare pe bază de lemn, dar nu și a altor proiecte inovatoare, și, pe de altă parte, că acordarea de forme diferite de sprijin în funcție de filiera vizată, de combustibilul utilizat sau de puterea instalației ar fi inerentă sistemului certificatelor verzi.

31 Cour constitutionnelle subliniază, pe de altă parte, că, atunci când a adoptat articolul 38 din Decretul din 2001, legiuitorul valon a pus în aplicare, în parte, Directiva 2001/77 și Directiva 2004/8.

32 În această privință, arătând că, în fața Conseil d'État, părțile erau în dezacord cu privire la aspectul dacă instalația de cogenerare exploatată de IBV poate fi considerată drept instalație de cogenerare cu randament ridicat în sensul Directivei 2004/8, Cour constitutionnelle solicită în primul rând să se stabilească dacă articolul 7 din această directivă se aplică numai în raport cu instalațiile de cogenerare de acest tip.

33 În al doilea rând, Cour constitutionnelle consideră că trebuie să se stabilească dacă, în special în raport cu principiul egalității de tratament din dreptul Uniunii, același articol 7 trebuie interpretat în sensul că impune, permite sau interzice o diferență de tratament precum cea rezultată din articolul 38 alineatul 3 din Decretul din 2001.

34 În aceste condiții Cour constitutionnelle a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 7 din Directiva [2004/8] coroborat, dacă este cazul, cu articolele 2 și 4 din Directiva [2001/77] și cu articolul 22 din Directiva [2009/28] trebuie interpretat, în lumina principiului general al egalității, a articolului 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană și a articolelor 20 și 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene [denumită în continuare „carta"], în sensul că:

(a) se aplică doar instalațiilor de cogenerare cu randament ridicat, în sensul anexei III la [Directiva 2004/8];

(b) impune, permite sau interzice ca o măsură de sprijin, precum cea prevăzută la articolul 38 alineatul 3 din [Decretul din 2001], să fie accesibilă tuturor instalațiilor de cogenerare care utilizează în principal biomasă și care îndeplinesc condițiile stabilite de acest articol, cu excepția instalațiilor de cogenerare care utilizează în principal lemn sau deșeuri de lemn?

2) Răspunsul este diferit dacă instalația de cogenerare utilizează în principal doar lemn sau, dimpotrivă, doar deșeuri de lemn?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima parte a primei întrebări

35 Prin intermediul primei părți a primei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească în esență dacă articolul 7 din Directiva 2004/8 trebuie interpretat în sensul că domeniul său de aplicare este limitat numai la instalațiile de cogenerare care prezintă caracteristica de a fi instalații cu randament ridicat, în sensul acestei directive.

36 În această privință, trebuie arătat de la bun început că, astfel cum rezultă din articolul 3 literele (a) și (i) din Directiva 2004/8, legiuitorul Uniunii a avut grijă să definească noțiunile „cogenerare” și „cogenerare cu randament ridicat” în sensul acestei directive.

37 Or, articolul 2 din Directiva 2004/8, care are drept obiect, astfel cum reiese din titlul său, definirea „[d]omeniul[ui] de aplicare” al acestei directive, subliniază că aceasta se aplică „cogenerării, astfel cum este definită la articolul 3”. Trebuie să se deducă din această precizare că legiuitorul Uniunii nu a intenționat să limiteze domeniul de aplicare menționat numai la cogenerarea cu randament ridicat, în sensul articolului 3 litera (i) menționat.

38 În acest context, trebuie să se constate că, din moment ce articolul 7 din Directiva 2004/8 privind programele de sprijin la nivel național se referă, astfel cum reiese chiar din cuprinsul alineatului (1) al acestuia, la sprijinul pentru „cogenerare”, acest articol nu poate fi interpretat ca având un domeniu de aplicare care ar fi limitat exclusiv la cogenerarea „cu randament ridicat”.

39 Contrar celor susținute de guvernul belgian, interpretarea menționată nu poate fi infirmată nici prin trimiterea la dispozițiile privind ajutoarele de stat ale tratatului, cuprinsă la articolul 7 alineatul (2) din Directiva 2004/8, nici prin împrejurarea că considerentul (24) al acestei directive subliniază că ajutorul public ar trebui să fie compatibil cu dispozițiile orientărilor comunitare, care au fost înlocuite ulterior cu Orientările din 2008, ale căror puncte 70 și 112 prevăd că ajutoarele pentru cogenerare sunt compatibile cu piața comună atunci când privesc unități de cogenerare cu randament ridicat, în sensul anexei III la directiva menționată.

40 Astfel, atunci când un program național de sprijin pentru cogenerare întrunește, în plus, elementele constitutive ale unui ajutor de stat, trebuie, desigur, în temeiul acestei din urmă calificări, să fie apreciat și în raport cu dispozițiile dreptului Uniunii privind ajutoarele de stat, a căror aplicabilitate nu este, în plus, deloc afectată de Directiva 2004/8, astfel cum se subliniază între altele la articolul 7 alineatul (2) din aceasta. Totuși, o astfel de împrejurare nu poate avea, în schimb, drept consecință să afecteze determinarea domeniului de aplicare al articolului 7 menționat care rezultă din analiza efectuată la punctele 36-38 din prezenta hotărâre.

41 Având în vedere toate cele de mai sus, trebuie să se răspundă la prima parte a primei întrebări că articolul 7 din Directiva 2004/8 trebuie interpretat în sensul că domeniul său de aplicare nu este limitat numai la instalațiile de cogenerare care prezintă caracteristica de a fi instalații cu randament ridicat, în sensul acestei directive.

Cu privire la partea a doua a primei întrebări și la a doua întrebare

42 Prin intermediul părții a doua din prima întrebare și al celei de a doua întrebări, care este necesar să se examineze împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 7 din Directiva 2004/8 coroborat cu articolele 2 și 4 din Directiva 2001/77 și cu articolul 22 din Directiva 2009/28 și având în vedere principiul egalității de tratament și al nediscriminării, consacrat în special la articolele 20 și 21 din cartă, trebuie interpretat în sensul că impune, permite sau interzice o măsură

consolidată de sprijin, precum cea în discuție în litigiul principal, în măsura în care vizează toate instalațiile de cogenerare care utilizează în principal biomasă, cu excepția instalațiilor de cogenerare care utilizează în principal lemn și/sau deșeuri de lemn.

43 Trebuie amintit, cu titlu introductiv, că întrebările menționate se referă în același timp la dispozițiile articolului 7 din Directiva 2004/8 și la cele ale articolelor 2 și 4 din Directiva 2001/77, precum și la articolul 22 din Directiva 2009/28, întrucât, în esență, astfel cum se subliniază în decizia de trimitere, Decretul din 2001 pune în aplicare împreună dispozițiile acestor directive diferite în ceea ce privește Région wallonne.

44 În ceea ce privește în special articolul 38 din decretul menționat, în temeiul căruia s-a adoptat măsura în discuție în litigiul principal, este necesar să se arate că sistemul aferent certificatelor verzi care se acordă în temeiul acestui articol a fost instituit, astfel cum reiese de la articolul 37 din același decret, în scopul de a încuraja atât producția de energie electrică din surse regenerabile, cât și cogenerarea.

45 Or, deși permite, în sensul articolului 2 literele (a) și (b) din Directiva 2001/77, producția de energie electrică dintr-o astfel de sursă de energie regenerabilă, în speță din biomasă pe bază de lemn, instalația în discuție în litigiul principal constituie și o unitate de cogenerare în sensul articolului 3 litera (l) din Directiva 2004/8.

46 În consecință, pentru a răspunde la întrebările instanței de trimitere, trebuie să se ia în considerare atât dispozițiile Directivei 2004/8, în special articolul 7 din aceasta, care privește măsurile naționale de sprijin pentru cogenerare, cât și dispozițiile Directivei 2001/77, în special articolul 4, care vizează măsurile naționale de sprijin pentru sursele de energie regenerabile.

47 În schimb, este necesar să se arate că, din moment ce ordinul prin care s-a refuzat aplicarea în cazul IBV a sistemului de sprijin suplimentar prevăzut la articolul 38 alineatul 3 din Decretul din 2001 a fost adoptat la 18 iunie 2009, respectiv anterior intrării în vigoare a Directivei 2009/28, nu se impune să se țină seama de dispozițiile acesteia în cadrul prezentei cauze.

48 Pe de altă parte, trebuie amintit că principiul egalității de tratament și al nediscriminării, consacrat în special la articolele 20 și 21 din cartă, se adresează statelor membre atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii, astfel cum reiese în special de la articolul 51 alineatul (1) din cartă.

49 În consecință, atunci când, precum în cauza principală, un stat membru adoptă măsuri de sprijin în favoarea cogenerării și a surselor de energie regenerabile care se înscriu într-un cadru precum cel stabilit, pe de o parte, de Directiva 2004/8, în special prin articolul 7, și, pe de altă parte, de Directiva 2001/77, în special prin articolul 4, și pune astfel în aplicare dreptul Uniunii, el trebuie să respecte principiul egalității de tratament și al nediscriminării, consacrat la articolele 20 și 21 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 aprilie 2013, Soukupová, C-401/11, punctul 28).

50 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, principiul egalității de tratament și al nediscriminării impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea în special Hotărârea din 16 decembrie 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine și alții, C-127/07, Rep., p. I-9895, punctul 23, Hotărârea din 12 mai 2011, Luxemburg/Parlamentul European și Consiliul, C-176/09, Rep., p. I-3727, punctul 31, precum și Hotărârea din 21 iulie 2011, Nagy, C-21/10, Rep., p. I-6769, punctul 47).

51 Astfel, încălcarea eventuală a principiului egalității de tratament prin aplicarea unui tratament diferențiat presupune că situațiile vizate sunt comparabile având în vedere toate elementele care le caracterizează (a se vedea în special Hotărârea Arcelor Atlantique et Lorraine și alții, citată anterior, punctul 25). În observațiile lor, guvernul polonez și Comisia au arătat în special că această condiție nu este îndeplinită în speță.

52 În această privință, trebuie amintit că elementele care definesc diferite situații și, astfel, caracterul comparabil al acestora trebuie să fie determinate și evaluate în special în funcție de obiectul și de finalitatea actului de drept al Uniunii care instituie distincția în cauză. În plus, trebuie luate în considerare principiile și obiectivele domeniului din care face parte actul respectiv (a se vedea în special Hotărârea citată anterior Arcelor Atlantique et Lorraine și alții, punctul 26, precum și Hotărârea Luxemburg/Parlamentul European și Consiliul, punctul 32 și jurisprudența citată).

53 O astfel de abordare trebuie aplicată, *mutatis mutandis*, în cadrul unei examinări prin care se urmărește aprecierea, din punctul de vedere al principiului egalității de tratament, a conformității măsurilor naționale care pun în aplicare dreptul Uniunii.

54 În ceea ce privește, în primul rând, obiectul și finalitatea actelor de drept al Uniunii în cadrul cărora se înscrie reglementarea în discuție în litigiul principal, trebuie să se arate că, astfel cum reiese de la articolul 1 din Directiva 2004/8, aceasta are ca obiect creșterea randamentului energetic și îmbunătățirea securității aprovizionării prin crearea unui cadru pentru promovarea și dezvoltarea cogenerării cu randament ridicat a energiei electrice și termice. Considerentele (1) și (5) ale acestei directive subliniază că o astfel de promovare este o prioritate a Uniunii, având în vedere beneficiile potențiale pe care cogenerarea le are din punctul de vedere al economisirii energiei primare, al evitării pierderilor în rețele și al reducerii emisiilor, în special de gaze cu efect de seră, ceea ce contribuie la protecția mediului și în special la respectarea obiectivelor Protocolului de la Kyoto, precum și la securitatea aprovizionării cu energie.

55 În ceea ce privește Directiva 2001/77, potrivit articolului 1, aceasta are ca obiect să promoveze creșterea contribuției surselor de energie regenerabile la producția de electricitate pe piața internă de electricitate și să pună bazele unui viitor cadru comunitar în acest domeniu.

56 Astfel cum reiese din considerentele (1) și (2) ale directivei menționate, o astfel de promovare a surselor de energie regenerabile, care este o prioritate importantă a Uniunii, se justifică în special prin faptul că exploatarea surselor de energie menționate contribuie la protecția mediului și la dezvoltarea durabilă, poate contribui la siguranța și la diversificarea aprovizionării cu energie și poate accelera atingerea obiectivelor Protocolului de la Kyoto.

57 În plus, întrucât este vorba, mai precis, de mecanisme naționale de susținere a cogenerării și a producției de energie electrică din surse de energie regenerabile, vizate la articolul 7 din Directiva 2004/8 și la articolul 4 din Directiva 2001/77, reiese expres din cuprinsul considerentului (26) al Directivei 2004/8 și al considerentului (14) al Directivei 2001/77 că garantarea funcționării corespunzătoare a mecanismelor respective constituie un mijloc important de atingere a scopului acestor directive.

58 În al doilea rând, în ceea ce privește principiile și obiectivele care reglementează domeniul căruia îi aparțin Directivele 2004/8 și 2001/77, trebuie precizat că ambele au fost adoptate în temeiul articolului 175 alineatul (1) CE, respectiv în temeiul politicii Uniunii în domeniul mediului.

59 În această privință, atât articolul 7 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2004/8, cât și articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2001/77 subliniază în plus că mecanismele de sprijin național prevăzute de aceste dispoziții pot contribui la realizarea obiectivelor prevăzute la articolul 6 CE și la articolul 174 alineatul (1) CE.

60 Această din urmă dispoziție, care enumeră obiectivele politicii Uniunii în domeniul mediului, se referă la conservarea, la protecția și la îmbunătățirea calității mediului, la ocrotirea sănătății persoanelor, la utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale, precum și la promovarea pe plan internațional a unor măsuri destinate să facă față problemelor regionale sau planetare de mediu.

61 În al treilea rând, în ceea ce privește, mai precis, alegerile care trebuie făcute cu ocazia elaborării programelor naționale de sprijin pentru cogenerare și pentru producția de energie electrică din surse regenerabile pe care Directiva 2004/8 și Directiva 2001/77 au scopul de a le promova, trebuie să se constate că reiese din acestea că statele membre păstrează în această privință o largă putere de apreciere.

62 Astfel, reiese mai întâi din cuprinsul considerentului (32) al Directivei 2004/8 că obiectul acesteia este să stabilească la nivelul Uniunii principiile generale care să ofere un cadru pentru promovarea cogenerării pe piața internă de energie, lăsând detaliile punerii în aplicare la latitudinea statelor membre, ceea ce permite astfel fiecărui stat membru să aleagă regimul care corespunde cel mai bine situației sale particulare, ținând seama, în această privință, astfel cum rezultă din cuprinsul articolului 1 din aceeași directivă, de împrejurările naționale specifice, în special de cele privind condițiile economice și climatice.

63 Pe de altă parte, deși se recomandă statelor membre, astfel cum reiese de la articolul 3 alineatul (1) și de la articolul 4 din Directiva 2001/77, să ia măsurile corespunzătoare pentru a încuraja un consum mai ridicat de electricitate produsă din surse de energie regenerabile, între care se numără programele de sprijin adoptate la nivel național, reiese în această privință din cuprinsul considerentului (15) al acestei directive că aceasta nu stabilește un cadru la nivel comunitar în ceea ce privește programele respective.

64 În continuare, în ceea ce privește forma pe care o pot avea mecanismele de sprijin, este necesar să se observe că considerentul (26) al Directivei 2004/8 și considerentul (14) al Directivei 2001/77 se limitează să enumere diferitele forme folosite în general de statele membre în acest scop, respectiv certificatele verzi, sprijinul pentru investiții, scutirile sau reducerile de taxe, rambursările de taxe și regimurile de susținere directă a prețurilor.

65 În cele din urmă, în ceea ce privește conținutul acestor programe de sprijin pentru cogenerare, articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2004/8 se limitează să precizeze că statele membre se asigură că sprijinul pe care îl acordă se bazează pe cererea de energie termică utilă și economiile de energie primară, în lumina oportunităților disponibile pentru reducerea cererii de energie prin alte măsuri fezabile din punct de vedere economic sau avantajoase pentru mediu, cum ar fi alte măsuri de eficiență energetică. În ceea ce privește articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2001/77, acesta nu cuprinde nicio indicație specială privind măsurile de sprijin pentru energiile regenerabile a căror adoptare ar fi încurajată, cu excepția celei privind contribuția unor asemenea măsuri la realizarea obiectivelor vizate la articolul 174 CE, amintită la punctul 59 din prezenta hotărâre,.

66 Reiese din cuprinsul punctelor 62-65 din prezenta hotărâre că, deși se solicită statelor membre ca, prin punerea în aplicare a mecanismelor de sprijin pentru cogenerare și pentru producția de energie electrică prin intermediul unor surse de energie regenerabile, să contribuie la realizarea obiectivelor urmărite de Directiva 2004/8 și de Directiva 2001/77 și, mai general, a obiectivelor Uniunii în domeniul mediului, dreptul Uniunii rezervă, în stadiul actual, o mare libertate de alegere statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a acestor mecanisme.

67 În contextul descris la punctele 54-66 din prezenta hotărâre, din simpla împrejurare că articolul 2 litera (b) din Directiva 2001/77 include o definiție a termenului „biomasă”, care cuprinde fracțiunea biodegradabilă a produselor, a deșeurilor și a reziduurilor din agricultură, indiferent dacă este vorba despre substanțe vegetale sau animale, fracțiunea biodegradabilă a produselor, a deșeurilor și a reziduurilor din silvicultură și din industriile conexe, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și municipale, nu se poate deduce că diferitele categorii de substanțe astfel enumerate ar avea vocația de a fi tratate similar în contextul elaborării măsurilor naționale de susținere pentru cogenerare și pentru producția de energie electrică din surse de energie regenerabile.

68 Astfel, diferite indicații care apar în Directiva 2004/8 și în Directiva 2001/77, precum și obiectivele la realizarea cărora trebuie să contribuie măsurile de sprijin în acest context conduc să se considere că, dimpotrivă, este inerent cadrului stabilit de aceste directive ca diferitele categorii de substanțe enumerate la articolul 2 litera (b) din Directiva 2001/77 să poată face obiectul unor aprecieri diferite în raport cu criterii foarte variate din partea statului membru vizat.

69 În primul rând, în ceea ce privește indicațiile cuprinse în Directiva 2004/8 și în Directiva 2001/77, trebuie arătat că reiese din considerentul (31) al Directivei 2004/8 că randamentul și durabilitatea globală a cogenerării depind de mai mulți factori, care cuprind, între altele, „tipul de combustibil”.

70 Astfel cum s-a arătat la punctul 62 din prezenta hotărâre, reiese, pe de altă parte, de la articolul 1 și din cuprinsul considerentului (32) al Directivei 2004/8 că alegerea modalităților de punere în aplicare a acesteia este lăsată la aprecierea statelor membre, ceea ce trebuie să permită fiecărui stat membru să aleagă programul care „corespunde cel mai bine situației sale particulare”, ținând seama, în această privință, „de împrejurările naționale specifice, în special de cele privind condițiile economice și climatice”.

71 Considerentul (19) al Directivei 2001/77 subliniază la rândul său că, atunci când se favorizează dezvoltarea unei piețe pentru surse de energie regenerabile, este necesar să se țină cont de impactul pozitiv al acestuia asupra „posibilităților de dezvoltare regionale și locale, asupra posibilităților de export, asupra coeziunii sociale și încadrării în muncă, în special în privința întreprinderilor mici și mijlocii, precum și asupra producătorilor de electricitate independenți”.

72 Articolul 4 alineatul (2) din directiva menționată, care vizează în special propunerea de cadru comunitar pentru programele de sprijin pentru energia electrică produsă din surse de energie regenerabile pe care Comisia ar putea-o formula ulterior, arată că orice cadru astfel propus ar trebui „să țină cont de caracteristicile diferitelor surse de energie regenerabile, precum și de diferitele tehnologii și de diferențele geografice”.

73 În al doilea rând, ansamblul obiectivelor urmărite de Directiva 2004/8 și de Directiva 2001/77 și, mai general, obiectivele Uniunii în domeniul mediului conduc de asemenea să se considere că diferitele categorii de substanțe care figurează în categoria „biomasă” la articolul 2 litera (b) din Directiva 2001/77 trebuie să poată fi vizate distinct.

74 În special, astfel, chiar din perspectiva caracterului regenerabil al resursei și, prin urmare, sub aspectul disponibilității ei, precum și din perspectiva dezvoltării durabile, a utilizării prudente și raționale a resurselor naturale și a securității aprovizionării, lemnul, care este o resursă a cărei regenerare necesită o perioadă îndelungată, se distinge de produsele din agricultură sau de resturile menajere și de deșeurile industriale, care se produc într-o perioadă considerabil mai scurtă.

75 Pe de altă parte, nu se contestă că impactul global de mediu indus prin folosirea intensivă a biomasei în scopul producției energetice care poate conduce la măsuri de sprijin diferă în funcție de caracteristicile proprii tipului de biomasă folosit.

76 În ceea ce privește impactul de mediu care poate rezulta dintr-o sporire a măsurilor de sprijin pentru utilizarea lemnului și/sau a deșeurilor lemnoase în scopul producției energetice, se poate dovedi astfel necesar să se țină seama de faptul că orice despădurire excesivă sau prematură care poate fi încurajată prin astfel de măsuri de sprijin poate conduce la o creștere a cantității de dioxid de carbon din atmosferă, precum și la afectarea biodiversității sau a calității apelor.

77 În ceea ce privește dezvoltarea consolidată a produselor din agricultură destinate producției de energie, aceasta poate accentua diferite forme de poluare specific legate de activitățile agricole și în special de utilizarea de îngrășăminte și de pesticide, precum afectarea resurselor de apă.

78 Trebuie de asemenea să se arate că diferitele categorii de biomasă enumerate la articolul 2 litera (b) din Directiva 2001/77 includ între altele diferite tipuri de deșeuri. În această privință, considerentul (8) al Directivei 2001/77 subliniază, pe de altă parte, că sprijinul pe care statele membre îl acordă surselor de energie regenerabile trebuie să fie compatibil cu celelalte obiective comunitare, în special în ceea ce privește ierarhia deșeurilor. Or, nu se contestă, spre exemplu, că, în raport cu această ierarhie, astfel cum a fost precizată ultima dată în articolul 4 din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, p. 3), substanțele precum fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și municipale care sunt destinate în principal fie eliminării, fie utilizării pentru producția de energie, în special prin cogenerare, nu pot fi considerate comparabile nici cu lemnul care poate fi utilizat drept materie primă, nici cu deșeurile lemnoase, întrucât acestea pot face obiectul reutilizării sau al reciclării în filierele industriale aferente, în care astfel de tratamente, în cadrul ierarhiei menționate, trebuie preferate în raport cu utilizarea pentru producția de energie.

79 În cele din urmă, factori precum, între altele, cantitatea în care anumite surse de energie regenerabile sunt prezente pe teritoriul statului membru vizat sau nivelul de dezvoltare eventual deja atins în acesta în ceea ce privește folosirea unei surse de energie regenerabile sau a alteia în scopul cogenerării sau al producției de energie electrică pot influența de asemenea alegerile care trebuie făcute în materie de selecție a surselor de energie regenerabile care trebuie promovate în acel stat membru atât în scopul protecției mediului, cât și al securității și al diversificării aprovizionării cu energie.

80 Ținând seama de toate cele ce precedă, trebuie să se considere că, în special, având în vedere obiectivele urmărite prin Directiva 2001/77 și prin Directiva 2004/8, precum și obiectivele Uniunii în domeniul mediului, marja largă de apreciere recunoscută statelor membre prin aceste directive în scopul adoptării și al punerii în aplicare a programelor de sprijin destinate să favorizeze cogenerarea și producția de energie electrică din surse de energie regenerabile și ținând seama de caracteristicile proprii diferitelor categorii de biomasă care pot fi utilizate într-un proces de cogenerare, categoriile respective nu trebuie considerate, în contextul unor astfel de programe de sprijin, ca fiind într-o situație comparabilă în vederea aplicării eventuale a principiului egalității de tratament a cărui respectare este asigurată de dreptul Uniunii.

81 Dimpotrivă, necesitatea de a putea trata în mod distinct aceste categorii de biomasă diferite și în special de a face, în funcție de considerațiile de mediu diferite, alegeri privind tipurile de substanțe care trebuie să beneficieze de sprijin și diferențieri privind modalitățile concrete ale acestor forme de sprijin, inclusiv în raport cu valoarea lor trebuie considerată inerentă contextului menționat, fără a se putea considera în stadiul actual al dreptului Uniunii că, atunci când consideră că aceste categorii de biomasă diferite nu sunt în aceeași situație, statele membre ar fi depășit în mod vădit limitele largii puteri de apreciere de care dispun în materie (a se vedea prin analogie Hotărârea Luxemburg/Parlamentul European și Consiliul, citată anterior, punctele 50 și 51).

82 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la partea a doua a primei întrebări și la a doua întrebare că, în stadiul actual al dreptului Uniunii, principiul egalității de tratament și al nediscriminării, consacrat în special la articolele 20 și 21 din cartă, nu se opune ca, atunci când instituie programe naționale de sprijin pentru cogenerare și pentru producția de energie electrică din surse de energie regenerabile, precum cele vizate la articolul 7 din Directiva 2004/8 și la articolul 4 din Directiva 2001/77, statele membre să prevadă o măsură consolidată de sprijin, precum cea în discuție în litigiul principal, de care pot beneficia toate instalațiile de cogenerare care utilizează în principal biomasă, cu excluderea instalațiilor care utilizează în principal lemn și/sau deșeuri lemnoase.

Cu privire la cheltuielile de judecată

83 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

1) **Articolul 7 din Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE trebuie interpretat în sensul că domeniul său de aplicare nu este limitat numai la instalațiile de cogenerare care prezintă caracteristica de a fi instalații cu randament ridicat, în sensul acestei directive.**

2) **În stadiul actual al dreptului Uniunii, principiul egalității de tratament și al nediscriminării, consacrat în special la articolele 20 și 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, nu se opune ca, atunci când instituie programe naționale de sprijin pentru cogenerare și pentru producția de energie electrică din surse de energie regenerabile, precum cele vizate la articolul 7 din Directiva 2004/8 și la articolul 4 din Directiva 2001/77/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile pe piața internă a electricității, statele membre să prevadă o măsură consolidată de sprijin, precum cea în discuție în litigiul principal, de care pot beneficia toate instalațiile de cogenerare care utilizează în principal biomasă, cu excluderea instalațiilor care utilizează în principal lemn și/sau deșeuri lemnoase.**

Semnături